

Uppdragsplan

2023-12-08

Vård- och omsorgsnämndens uppdragsplan 2024

VON 2023/0732

Beslutad av vård- och omsorgsnämnden den 15 november 2023.

Uppdragsplanen vänder sig till vård- och omsorgskontoret och innehåller mål och måluppfyllelser för prioriterade områden.

Enligt kommunens styrmodell är uppdragsplanen nämndens måldokument som pekar ut de politiska ambitionerna för året.

Förord

En orolig omvärld, med krig i närområdet och ett osäkert ekonomiskt läge, påverkar Norrköpings kommun i hög utsträckning. Den demografiska utvecklingen är även en faktor som påverkar framtidens vård och omsorg. Befolkningsutvecklingen medför att antalet äldre i Norrköpings kommun ökar och det är hos invånare över 80 år som inträdet till vård- och omsorgsbehov vanligtvis sker.

Den främsta utmaningen inom kommunal vård och omsorg under mandatperioden, och framöver, är att hantera det ökande antal personer i behov av vård och omsorg och den minskande tillgången på medarbetare. Det kommer inte finnas personella eller finansiella resurser för att tillgodose behovsökningarna på samma sätt som idag. Därför behöver behoven tillgodoses på nya sätt. För att klara framtida utmaningar krävs att Norrköpings kommuns vård och omsorg effektiviseras både ekonomiskt och verksamhetsmässigt.

Det är i mötet mellan norrköpingsborna och medarbetare i Norrköpings kommun som välfärd av hög kvalitet skapas. Vård- och omsorgsnämnden kommer att arbeta för att stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv, utifrån den enskildes behov, samt arbeta för att kontinuerligt utveckla och förbättra kvaliteten i verksamheten.

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska även arbeta mot målbilden att alla invånare erbjuds en god, nära, jämlik och samordnad hälso- och sjukvård, omsorg och socialtjänst som förebygger ohälsa och stärker hälsan.

Kommunens omsorgstjänster ska genomsyras av valfrihet och hänsyn ska tas till individens behov. Vård- och omsorgsnämndens uppdragsplan kommer fokusera på att valfriheten, tryggheten och kvaliteten i vård och omsorg om äldre personer ska stärkas under mandatperioden. Människor som är vana att ha makt över sitt eget liv ska fortsätta bestämma även när orken tryter och omsorgsbehoven ökar. Verksamheten ska erbjuda en värdig tillvaro som garanterar tryggheten för äldre och anhöriga. I arbetet mot psykisk ohälsa ska äldres ensamhet motverkas och olika insatser kan möjliggöras genom samarbete med civilsamhället.

Patrik Palm (M)

Vård- och omsorgsnämndens ordförande

Utgångspunkter för vård- och omsorgsnämndens uppdragsplan

Uppdragsplanen uttrycker nämndens politiska ambitioner för året. I arbetet med att ta fram uppdragsplanen har följande beaktats:

- Nämndens ansvarsområden enligt reglementet
- Planeringsförutsättningar
- Ekonomiska förutsättningar
- Kommunfullmäktiges vision, politiskt program, övergripande mål samt för nämnden aktuella lagstadgade planer och inriktningsdokument
- Uppföljningar och utvärderingar av genomförd verksamhet
- Lagar och regler

Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde

Av vård- och omsorgsnämndens reglemente¹ framgår vad kommunfullmäktige har beslutat är vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden. Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för och bedriver socialtjänst till äldre personer och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlag (2001:453) (SoL) och verksamhet enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Nämnden bedriver även hälso- och sjukvård och viss tandvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) (HSL) och enligt annan lagstiftning inom hälso- och sjukvårdens område. Nämnden är huvudman för den kommunala hälso- och sjukvården och när nämnden bedriver hälso- och sjukvård i egen regi är nämnden vårdgivare för den verksamheten. Nämnden ansvarar för att verkställa beslut enligt SoL och LSS respektive tillhandahålla hälso- och sjukvård i vissa verksamheter, vilket gäller oavsett om verksamheten drivs i kommunal eller privat regi. Kommunens kostenhet som arbetar mot vård- och omsorgskontoret och utbildningskontoret ingår i vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde.

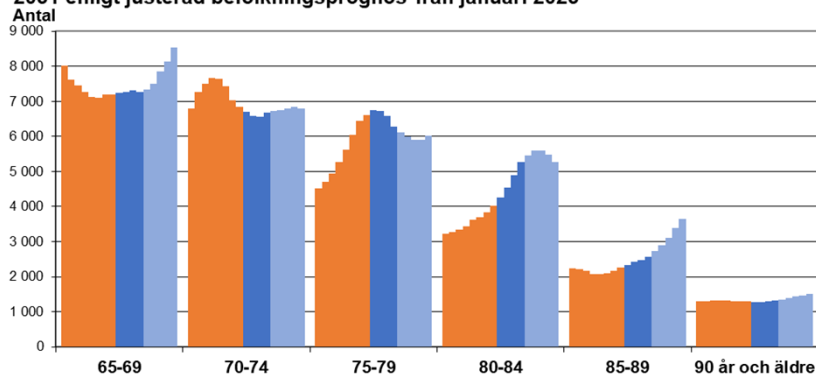
Planeringsförutsättningar

Den demografiska utvecklingen är en faktor som påverkar framtidens vård och omsorg i Norrköpings kommun. Befolkningsutvecklingen medför att antalet personer i Norrköpings kommun som är äldre ökar och det är hos invånare över 80 år som inträdet till vård- och omsorgsbehov vanligtvis sker. Invånare i kommunen som är 80 år och äldre förväntas öka med närmare 2 000 personer fram till slutet av år 2027. Det innebär att antalet personer som är 80 år och äldre kommer att öka med 26 procent under perioden. Faktorer som påverkar utvecklingen av den kommunala vården och omsorgen för äldre personer är, förutom den demografiska utvecklingen, att fler sjukdomar gått från att vara dödliga till kroniska samt att det blir vanligare att vi överlever sjukdomar. Det gör att högre krav ställs på hälso- och sjukvårdskompetens inom kommunal vård och omsorg.

Se tabell nedan över folkmängd i Norrköping för åren 2015–2021, prognos 2022–2026 och utblick fram till 2031.

¹ KS 2022/0636

Antal personer i åldersgrupper år 2015-2022, samt åren 2023-2031 enligt justerad befolkningsprognos från januari 2023

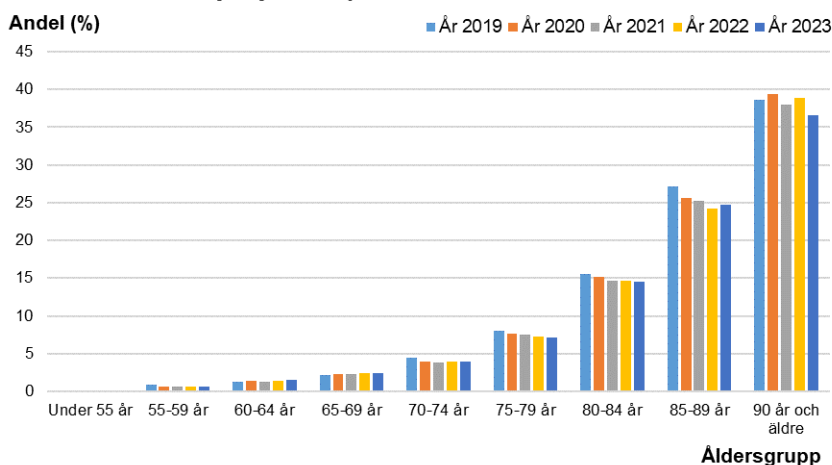

Figur 1. Folkmängd Norrköping åren 2015-2021 (orange staplar), prognos åren 2022-2026 (blå staplar) och utblick fram till 2031 (ljusblå staplar). Källa: Statistiska centralbyrån (2015-2021), Kommuninvånardata (år 2022), Norrköpings kommun (övriga år).

Antalet äldre i befolkningen kommer att öka och antalet äldre i vård- och omsorgsnämndens verksamheter förväntas öka kommande år. Den 31 december 2022 hade 6 680 personer någon typ av insats inom vård- och omsorgskontorets verksamheter. År 2027 beräknas antalet ha ökat med över 500 personer, till omkring 7 200 personer i slutet av året. Dock har behovet, uttryckt som andel av befolkningen med beviljad omsorgsinsats, minskat under senare år. Det innebär att antal personer i verksamhet inte har ökat under 2023, vilket man tidigare räknade med. En betydande förklaring till detta är att antalet personer som har hemtjänstinsatser har minskat.

Nedanstående diagram visar andel av befolkningen i olika åldersgrupper som har beviljad hemtjänstinsats med timmar första halvåret åren 2019–2023. Andelen minskade mellan år 2019 och 2020, då coronapandemin påverkade, och har fortsatt minska även efterföljande år.

Behovsgrader, båda könen - avser hemtjänsttagare med timinsatser under jan-juni respektive år

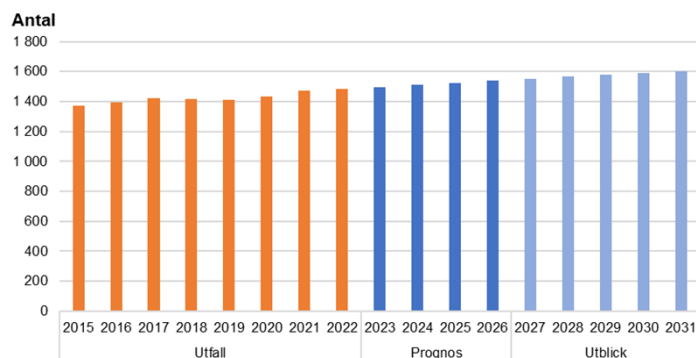

Figur 2. Andel av befolkningen i Norrköping med beviljade hemtjänstinsatser med timmar första halvåret åren 2019-2023. Uppdelat per åldersgrupp. Källa: Norrköpings kommun.

Vård- och omsorgskontoret fortsätter följa utvecklingen av behovsgrader, både för den egna kommunen samt utvecklingen i riket, inför kommande beräkningar av omsorgsbehovet.

Den demografiska utvecklingen påverkar även antalet i befolkningen som lever med en funktionsnedsättning och kan behöva stöd och service. Se tabeller nedan för antal personer med insatser inom LSS respektive inom SoL funktionshinder, för åren 2015–2021, med prognos för åren 2023–2026 och utblick fram till 2031.

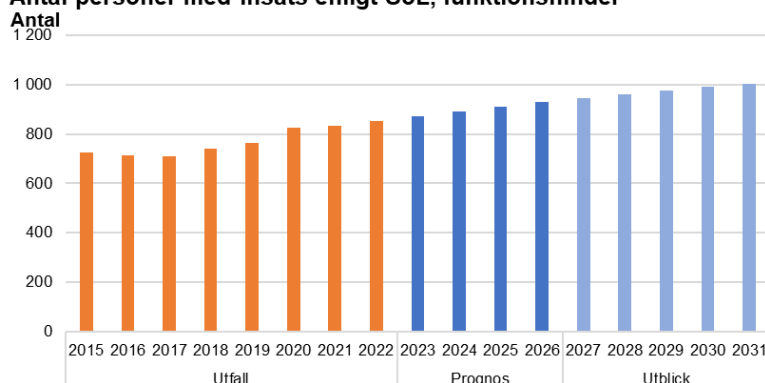
Antal personer med insatser inom LSS

Figur 3. Antal personer inom LSS per 31 december åren 2015-2022, prognos åren 2023-2026 och utblick fram till 2031.

Källa: Treserva, Norrköpings kommun.

Antal personer med insats enligt SoL, funktionshinder

Figur 4. Antal personer i SoL funktionshinder åren 2015-2022, prognos åren 2023-2026 och utblick fram till 2031. Källa: Treserva, Kommuninvånardata, Norrköpings kommun.

En nuvarande och framtida utmaning för vård- och omsorgskontoret är att målgrupperna, det vill säga personer som är äldre och personer med funktionsnedsättningar, har en förändrad behovsbild. Det handlar exempelvis om ökad social utsatthet i form av ensamhet, psykisk ohälsa, ekonomisk utsatthet, risk- och missbruk, hemlöshet och samsjuklighet.

De kommande åren står svensk vård och omsorg inför en stor samhällsutmaning till följd av den demografiska och tekniska utvecklingen. Behovet av insatser kommer successivt att öka samtidigt som andelen personer i arbetsför ålder minskar. Därför krävs åtgärder för att säkerställa den framtida välfärden med trygghet och säker vård och omsorg.

De senaste åren har flera statliga utredningar avslutats, vilket kan leda till förändrad lagstiftning. Förslag från statliga utredningar, som kan förändra verksamhetens förutsättningar

på sikt, är exempelvis ny äldreomsorgslag, ny socialtjänstlag, statligt huvudmanskap gällande den personliga assistansen och förslag från samsjuklighetsutredningen. Införandet av fast omsorgskontakt i hemtjänsten samt införandet av skyddad yrkestitel för undersköterskor är exempel på två förändringar som har påverkat och som kommer att påverka vård- och omsorgsverksamheten även framöver.

Pandemin har klargjort vikten av en god beredskap och det kommer i framtiden att bli allt mer centralt även med anledning av andra händelser och omständigheter såsom extremväder, nya infektioner, migration, socialt utanförskap och utsatthet. Vård- och omsorgskontoret har i flera år arbetat med klimatanpassning inom främst särskilt boende för äldre, och det är en fråga som under planeringsperioden kommer att fortsätta vara aktuell. Pågående klimatförändringar förutsätter att kommuner bedriver ett förebyggande arbete då bebyggelse, infrastruktur och tekniska försörjningssystem måste anpassas för att klara dagens extrema väderhändelser och de klimatförändringar som väntar.

Ekonomiska förutsättningar

All verksamhet ska utföra sitt uppdrag inom ramen för tilldelad budget. Den demografiska utvecklingen, yttre osäkerhetsfaktorer och osäker ekonomi är en utmaning som innebär behov av fortsatt strukturerat arbete och effektivisering av verksamheten. Uppdragsplanens mål ska rymmas inom befintlig budget. Ekonomiska effekter som uppkommer behöver kostnadsberäknas och ingå i beslutad budgetram.

Vård- och omsorgsnämndens bidrag till kommunfullmäktiges övergripande mål

Nedan beskrivs vård- och omsorgsnämndens koppling och bidrag till de övergripande målen på en övergripande nivå. Kopplingen kan vara både direkt och indirekt. Det övergripande målet ”Kommunens välfärdstjänster ska hålla en hög kvalitet och utgå från individens mål” är direkt kopplade till uppdragsplanens mål och är därför markerat med orange färg nedan.

Mål 1 Alla norrköpingsbor som kan arbeta ska arbeta	• Vård- och omsorgsnämnden bidrar indirekt till detta mål genom att arbeta för att öka antalet personer som avslutar sitt beslut om daglig verksamhet via Aktema och påbörjar studier eller en anställning (mål 1, indikator 10).
Mål 2 Norrköpings kommun ska ha ett starkt näringsliv för lokal tillväxt	• Vård- och omsorgsnämnden bidrar indirekt till detta mål genom att arbeta för att all verksamhet ska genomsyras av hög grad av valfrihet – både när det gäller utförare och hur olika insatser ska organiseras (mål 4).
Mål 3 Norrköpingsbornas utbildningsnivå ska höjas	• Vård- och omsorgsnämnden bidrar indirekt till detta mål genom att erbjuda kompetensutvecklingsmöjligheter för olika yrkesroller för att öka attraktiviteten för yrkena och säkerställa kompetens (mål 5).
Mål 4 Kommunens välfärdstjänster ska hålla en hög kvalitet och utgå från individens behov	• Vård och omsorgsnämnden bidrar direkt till måluppfyllelsen av detta mål genom uppdragsplanens mål för målområde 1: Kvalitet i stöd, service, vård och omsorg (mål 1-4) och genom indikator 6 och 9 för mål och indikator 1 för mål 2 samt indirekt till detta mål genom målområde2: Attraktiv arbetsgivare och ändamålsenlig organisation (mål 5-7).
Mål 5 Norrköping ska vara en klimatsmart kommun som gör anpassningar till ett förändrat klimat	• För varje målområde i vård- och omsorgsnämndens uppdragsplan anges hur arbetet med målen bidrar till de globala målen i Agenda 2030. Hållbarhetsaspekterna beaktas även vid utredningar och beslutsunderlag.
Mål 6 Det ska vara tryggt och säkert i Norrköpings kommun	• Vård- och omsorgsnämnden bidrar indirekt till detta mål genom att arbeta mot målbilden om Nära vård (mål 3) samt genom att arbeta för att stärka valfriheten, tryggheten och kvaliteten i vård och omsorg för äldre (mål 4).

Uppdragsplanens mål

Målen i vård- och omsorgsnämndens uppdragsplan är en politisk prioritering och omfattar hela vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde i kommunal regi.

Vård- och omsorgsnämnden har i uppdragsplanen prioriterat två målområden:

- Målområde 1: Kvalitet i stöd, service, vård och omsorg
- Målområde 2: Attraktiv arbetsgivare och ändamålsenlig organisation.

Målområde 2 innehåller mål för att säkerställa resurser till målområde 1. Det handlar om att säkerställa en rättssäker handläggning och en verksamhet som håller hög kvalitet för dem vi finns till för.

Varje mål inleds med en beskrivning av den långsiktiga politiska viljeinriktningen inom området. Varje mål har kvalitativa måluppfyllelser och framtagna indikatorer som beskriver den långsiktiga utvecklingen över tid för målet och målområdet. Där det är möjligt ska statistiken redovisas uppdelat på kön och uppdelat mellan egen regi och privat utförare.

Syftet med indikatorerna är att de ska användas som stöd vid bedömning av måluppfyllelse för målen i uppdragsplanen som görs i samband med delårsrapporten och slutrapporteringen. Indikatorerna ska vara relevanta, tydliga och underlätta jämförelser med andra kommuner. Indikatorerna ska också vara enkla att ta fram. Grundprincipen är att indikatorerna ska ligga fast under hela mandatperioden. En årlig översyn görs dock med avseende på exempelvis mätbarhet.

Åtterrapporering sker vid kvartal 1, delår och helår. Där det är aktuellt ska rapportering av varje mål vara uppdelad efter de olika verksamhetsområdena.

Vård- och omsorgskontoret ska sträva efter att inom ramen för Norrköpings kommuns avtal med Linköpings universitet ta tillvara möjligheter till samverkan vid till exempel uppföljningar eller metodutveckling. Norrköpings kommun har genom vård- och omsorgsnämnden och socialnämnden, beslutat att genom ett samverkansavtal bli medlem i FoU²-centrum för vård, omsorg och socialt arbete med Linköpings kommun som huvudman. FoU-centrum har avtal med länets övriga tolv kommuner och kommer utvecklas mot en mellankommunal RSS-struktur³ (VON 2023/1252).

Hållbar utveckling

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

² Forskning och Utveckling

³ Regionala stöd och samverkansstruktur

Det ekonomiska perspektivet handlar om att vi genom ett effektivt resursutnyttjande och en god verksamhetsstyrning kan uppnå en stabil ekonomi. De sociala värdena handlar om att bygga ett samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls. Medan de miljömässiga värdena handlar om att bevara vattnens, jordens och ekosystemens produktionsförmåga och inte äventyra naturen och människans hälsa.

Norrköpings kommun har ställt sig bakom Agenda 2030 och de globala målen, vilket innebär att all kommunal verksamhet ska bidra till en hållbar utveckling. För varje mål i uppdragsplanen anges hur arbetet med målen bidrar till de globala målen.

Målområde 1: Kvalitet i service, stöd, vård och omsorg

Mål 1:

Målet är att stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv, utifrån den enskildes behov.

Vård- och omsorgsnämndens insatser ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. Den enskildes stöd ska bygga på dennes egna mål för att stödet ska bidra till att återfå eller bibehålla förmågor genom ett rehabiliterande förhållnings- och arbetssätt. Insatserna ska ges utifrån ett stödjande synsätt och den enskilde ska medverka i utförandet så långt det är möjligt. Myndighetsutövningen ska följa upp alla beslutade insatser en gång per år eller när behoven hos den enskilde har förändrats som gör att en uppföljning är aktuell.

Alla kommuninvånare ska kunna vara fullt delaktiga oavsett funktionsförmåga. Personer med funktionsnedsättning är en viktig resurs både i samhället och på arbetsmarknaden och alla personers kompetenser behövs. En viktig del är att de dagliga verksamheterna arbetar för att personer ska utvecklas utifrån sin egen förmåga med sikte på att närma sig arbetsmarknaden.

Kvalitativ måluppfyllelse

- A. Beskriv hur verksamheten planerar att arbeta med att stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv, utifrån den enskildes behov. (Återrapport kvartal 1)
- B. Återrapport hur verksamheten arbetat för att stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv, utifrån den enskildes behov. (Återrapport delår- och helår)

Indikatorer

Indikatorer	Mål	Källa	Period
1. Andel uppföljda ärenden inom myndighetsutövningen*, procent	Öka	WebFOCUS	Delår, Helår

Indikatorer	Mål	Källa	Period
2. Andel personer med aktuell genomförandeplan**	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
Särskilt boende			
3. Antal personer som efter beviljad ansökan till särskilt boende för äldre har fått vänta mer än tre månader på en plats	Minska	Treserva	Delår, Helår
4. Andel personer på särskilt boende för äldre som upplever att personalen alltid/oftast tar hänsyn till brukarens åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras, procent	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
5. Andel personer på särskilt boende för äldre som upplever att det känns mycket/ganska tryggt att bo på boendet, procent	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
6. Andel personer på särskilt boende för äldre som är ganska/mycket nöjda med sitt boende, procent	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
Ordinärt boende			
7. Andel personer med hemtjänst som upplever att personalen tar hänsyn till brukarens åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras, procent	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
8. Andel personer med hemtjänst som upplever att det känns mycket/ganska tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten, procent	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
9. Andel personer med hemtjänst som är ganska/mycket nöjda med hemtjänsten, procent	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning			
10. Antal personer som avslutar sitt beslut om daglig verksamhet via Aktema och påbörjar en anställning eller studier.	Öka	Combine	Delår, Helår
11. Andel brukare som trivs på sin dagliga verksamhet LSS, procent	Öka	Kolada/SKR ⁴	Helår
12. Andel brukare som kan göra vad hen vill med hjälp av sina assistenter, procent	Öka	Kolada/SKR	Helår
13. Andel brukare som känner sig trygga med alla sina assistenter, procent	Öka	Kolada/SKR	Helår
14. Antal personer som efter beviljad ansökan till bostad med särskild service för vuxna har fått vänta mer än tre månader på en plats	Minska	Treserva	Delår, Helår
15. Gruppbostad LSS - Andel brukare som känner sig trygga med personalen hemma, procent	Öka	Kolada/SKR	Helår
16. Boendestöd SoL – Andel brukare som känner sig trygga med sina boendestödare, procent	Öka	Kolada/SKR	Helår

*Där möjligt ska statistiken rapporteras fördelad per verksamhetsområde eller lagrum.

** Statistiken finns för SoL äldre; hemtjänst och säbo för äldre, samt inom LSS för daglig verksamhet och bostad med särskild service för vuxna.

Mål 2: Kvaliteten i verksamheten ska kontinuerligt utvecklas och förbättras.

Personer som får insatser från vård- och omsorgsnämnden ges fortsatt möjlighet att påverka sitt eget liv och sin vardag genom att fortsätta förbättra kvaliteten i genomförandeplaner och vårdplaner. Alla personer som har en beviljad insats enligt SoL och LSS ska erbjudas en kontaktman. Den som har hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt. En person som har behov av samordnade insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård har rätt att få en samordnad individuell plan (SIP). Detta för att insatserna ska utgå från individens behov och delaktighet samt i sin helhet leda till ett gott stöd.

Vård- och omsorgstjänster ska präglas av kontinuitet för den enskilde. Antal personer som kommer för att ge stöd och hjälp är ett mått, så kallad personalkontinuitet, men det kan även handla om att insatsen utförs på liknande sätt varje gång, så kallad insatskontinuitet. Det är av vikt att hemtjänsten organiseras på ett sådant sätt att varje omsorgstagare har ett begränsat antal personal som de möter.

⁴ Sveriges Kommuner och Regioner

Personer som får stöd av vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska uppnå en så god hälsa och välbefinnande som möjligt utifrån den enskildes förutsättningar. Fysisk aktivitet, goda matvanor, social gemenskap och meningsfullhet utgör tillsammans en hållbar livsstil som leder till god hälsa. Personer med funktionsnedsättning behöver erbjudas pedagogiskt stöd för att ha möjlighet att uppnå god hälsa och livsstil.

Kvalitativ måloppfyllelse

- Beskriv hur verksamheten planerar att arbeta med att utveckla och förbättra kvaliteten i verksamheten. (Återrapport kvartal 1)
- Beskriv hur hemtjänsten planerar att organisera sig så att varje omsorgstagare har ett begränsat antal personal som de möter. (Återrapport kvartal 1)
- Beskriv hur verksamheten arbetat för att utveckla och förbättra kvaliteten i verksamheten. (Återrapport delår- och helår)
- Beskriv hur hemtjänsten har organiserat sig så att varje omsorgstagare har ett begränsat antal personal som de möter. (Återrapport delår- och helår)

Indikatorer

Indikatorer	Mål	Källa	Period
1. Personalkontinuitet inom hemtjänsten	Öka	Egen granskning	Delår/ Helår
2. Andel personer med hemtjänst som upplever att personalen alltid/oftast meddelar i förväg om tillfälliga förändringar, procent	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
3. Andel personer på särskilt boende för äldre som upplever att personalen på boendet alltid/oftast meddelar i förväg om tillfälliga förändringar, procent	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
4. Andel brukare inom daglig verksamhet LSS som får bestämma om saker som är viktiga, procent	Öka	Kolada/SKR	Helår
5. Servicebostad LSS - Andel brukare som får bestämma om saker som är viktiga för hen hemma, procent	Öka	Kolada/SKR	Helår
6. Servicebostad LSS - Andel av personalen som förstår brukaren enligt brukarens bedömning, procent	Öka	Kolada/SKR	Helår
7. Gruppboendestad LSS - Andel av personalen som förstår brukaren enligt brukarens bedömning, procent	Öka	Kolada/SKR	Helår
8. Andel avvikelser som är avslutade och uppföljda inom 12 veckor	Öka	WebFOCUS	Delår, Helår

Mål 3:

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska fortsätta arbetet mot målbilden att alla invånare erbjuds en god, nära, jämlik och samordnad hälso- och sjukvård, omsorg och socialtjänst som förebygger ohälsa och stärker hälsan.

Omställningen till Nära vård berör och kommer att göra skillnad för alla Sveriges invånare och hjälpa oss att klara välfärdens utmaningar. Den pågående omfattande omställningen till Nära vård avser ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. Nära vård syftar till att

vård och omsorg ska komma närmare brukaren eller patienten. Omställningen innebär att vi samskapar med invånare och flyttar fokus till att arbeta mera personcentrerat, sammanhållet, proaktivt och hälsofrämjande. Enligt SKR:s målbild för Nära vård, ska en god och nära vård utgå från individuella förutsättningar och behov, bygga på relationer, vara hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv samt bidra till jämlik hälsa, trygghet, självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

Målbilden⁵ för Östergötlands kommuner och Region Östergötland gemensamma arbete är att: *”Senast år 2030 ska alla invånare erbjudas en god, nära, jämlik och samordnad hälso- och sjukvård, omsorg och socialtjänst som förebygger ohälsa och stärker hälsan. Hälso- och sjukvård, omsorg och socialtjänst ska vara lätt tillgängliga och invånare ska vara delaktiga utifrån sina förutsättningar och behov. Primärvården ska vara navet. En effektivare användning av kommunernas, regionens och invånarens egna resurser ska uppnås.”*

Ett pågående arbete inom ramen för omställningen till Nära vård är att ta fram en gemensam plan för Region Östergötland och länets tretton kommuner med rubriken ”Primärvården som nav”. Planen beräknas vara klar under kvartal 1 år 2024.

Viktiga områden för att uppnå nära hälsa, vård och omsorg är:

- Personcentrering är vägledande som förhållningssätt och arbetssätt inom vård och omsorg.
- Samverkan mellan vård- och omsorgsnämndens verksamheter och Region Östergötland
- Användning av ny teknik för att utveckla arbetssätten inom vård och omsorg
- Utveckling av egenvård, där kroniskt sjuka patienter är en viktig målgrupp samt ett led i att förhindra att fler drabbas av kronisk sjukdom.
- Satsning på kompetensförsörjning där förmåga att arbeta över traditionella gränser, kommunicera och arbeta preventivt och proaktivt är viktiga delar.
- Att utveckla arbetet tillsammans med civilsamhället med syfte att motverka äldres ensamhet.

Kvalitativ måluppfyllelse

- A. Beskriv hur verksamheten planerar att arbeta för att uppnå målbilden om Nära vård under året samt hur verksamheten planerar att arbeta med fysisk aktivitet, goda matvanor, social gemenskap och meningsfullhet. (Återrapport kvartal 1)
- B. Beskriv hur verksamheternas arbetat för att uppnå målbilden om Nära vård under året samt hur arbetet med fysisk aktivitet, goda matvanor, social gemenskap och meningsfullhet går. (Återrapport delår- och helår)

⁵ Beslutad i en avsiktsförklaring mellan 13 kommuner och Region Östergötland

Indikatorer

Indikatorer	Mål	Källa	Period
1. Andel personer på särskilt boende för äldre som upplever måltiderna på sitt boende oftast/ alltid som en trevlig stund på dagen, procent	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
2. Andel personer på särskilt boende för äldre som är nöjd/mycket nöjd med de aktiviteter som erbjuds på sitt boende, procent	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
3. Andel personer på särskilt boende för äldre som uppger att de inte besväras av ensamhet, procent	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
4. Andel personer över 65 år med insatsen hemtjänst som uppger att de inte besväras av ensamhet, procent.	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
5. Dokumenterad munhälsobedömning sista levnadsveckan, procent	Öka	Palliativa registret	Helår
6. Smärtskattning sista levnadsveckan, procent	Öka	Palliativa registret	Helår
7. Andel personer på särskilt boende för äldre med BMI < 22	Minska	Senior Alert	Helår
8. Andel personer med BPSD symtom där vårdåtgärder leder till minskade symtom, procent	Öka	BPSD kvalitets- register ⁶	Helår
9. Andelen brukare inom boendestöd respektive personlig assistans som får den hjälp hen vill ha, procent.	Öka	Kolada/ Sveriges kommuner och regioner	Helår
10. Andel brukare som känner sig trygg med personal i sin bostad med särskild service, procent.	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
11. Andelen brukare som uppger att de trivs på sin dagliga verksamhet (som svarat ja), procent.	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår

Mål 4

Valfriheten, tryggheten och kvaliteten i vård och omsorg om äldre personer ska stärkas under mandatperioden.

Kommunen ansvarar för allt större del av äldres vård och omsorg och är huvudman för flera insatser. Detta ska ses som en möjlighet för Norrköpings kommun att utveckla sin verksamhet och skapa en bättre livskvalitet för den äldre.

Äldreomsorgen ska tydligt utgå från de äldre medborgarnas perspektiv och önskemål. Människor som är vana att ha makt över sitt eget liv ska fortsätta bestämma även när orken tryter och omsorgsbehoven ökar. Därför ska all verksamhet genomföras av hög grad av valfrihet – både när det gäller utförare och hur olika insatser ska organiseras, och det ska finnas olika inriktningar för särskilda boenden. Verksamheten ska erbjuda en värdig tillvaro som garanterar tryggheten för äldre och anhöriga. I arbetet mot psykisk ohälsa ska äldres ensamhet motverkas och olika insatser kan möjliggöras genom samarbete med civilsamhället.

Som ett led i detta arbete har vård- och omsorgsnämnden beslutat om ett projekt för att stärka valfrihet, trygghet och kostnadseffektivitet i vård och omsorg om äldre personer (VON 2023/0651) samt ett uppdrag om att utreda boende för yngre personer med demenssjukdom (VON 2023/0854). Vård- och omsorgsnämnden har även under 2023 beslutat om uppdrag om

⁶ BPSD-registret (Svenskt register för Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens) är ett nationellt kvalitetsregister som syftar till att kvalitetssäkra vården av personer med demenssjukdom.

att utreda förutsättningar för lagen om valfrihetssystem (LOV) i daglig verksamhet enligt LSS (VON 2023/1085).

Kvalitativ måluppfyllelse

- A. Beskriv hur vård- och omsorgskontoret planerar att arbeta för att uppnå målet om att valfriheten, tryggheten och kvaliteten i vård och omsorg om äldre personer ska stärkas under mandatperioden. (Återrapport kvartal 1)
- B. Återrapportera hur vård- och omsorgskontoret har arbetat för att uppnå målet om att valfriheten, tryggheten och kvaliteten i vård och omsorg om äldre personer ska stärkas under mandatperioden. (Återrapport delår- och helår)

Indikatorer

Indikatorer	Mål	Källa	Period
1. Andel brukare som tycker att personalen brukar ta hänsyn till dennes åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras inom hemtjänst Sol äldre, procent.	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
2. Andel brukare som tycker att personalen ta hänsyn till dennes åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras inom särskilt boende för äldre, procent.	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
3. Andel brukare som tycker att personalen bemöter denne på ett bra sätt, inom särskilt boende äldre, procent.	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
4. Andel brukare som tycker att personalen bemöter denne på ett bra sätt, inom hemtjänst äldre, procent.	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
5. Andel brukare som tycker att det känns tryggt på det särskilda boendet, procent.	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår
6. Andel brukare som tycker att det känns tryggt att bo hemma med hemtjänst, procent.	Öka	Kolada/ Socialstyrelsen	Helår

Målområde 2: Attraktiv arbetsgivare och ändamålsenlig organisation

Mål 5:

Kompetensförsörjningen till vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska i större utsträckning svara mot verksamhetens behov.

De kommande åren står svensk vård och omsorg inför en stor samhällsutmaning till följd av den demografiska och tekniska utvecklingen. Behovet av insatser kommer successivt att öka samtidigt som andelen personer minskar i arbetsför ålder. Därför krävs åtgärder för att säkerställa den framtida välfärden med trygg och säker vård och omsorg. För att klara kompetensförsörjningen krävs ett aktivt arbete med att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens. Inom ramen för detta behöver vård- och omsorgskontoret höja språkkompetenserna och fortsätta utveckla språkkrav för vård- och omsorgspersonal. Kontoret arbetar i dagsläget med en rad olika övergripande aktiviteter såsom språkbud med ett särskilt ansvar för språkutvecklingen på arbetsplatser och

språkförstärkande utbildning vård och omsorg (SUVO) för tillsvidareanställda inom vård- och omsorgskontoret. Det finns även en framtagna matris för språkbedömning som utgör ett underlag vid rekrytering.

Genom att tydliggöra kompetenskrav och erbjuda kompetensutvecklingsmöjligheter för olika yrkesroller så ökar attraktiviteten för yrkena. Det bidrar även till att nya medarbetare med rätt kompetens i högre grad väljer att söka sig till nämndens verksamheter och att befintliga medarbetare väljer att arbeta kvar och arbetar längre upp i åldrarna.

En välfungerande verksamhet förutsätter samarbete och dialog mellan chef och medarbetare. Ett gott ledarskap utgår från verksamhetens uppdrag och bygger på att chefen skapar förutsättningar för medarbetarna att göra ett bra arbete genom delaktighet och inflytande. Medarbetarna ska ges förutsättningar för att ta ansvar och agera självständigt i sitt medarbetarskap. Motivationen och engagemanget ökar när alla förstår målet och syftet med verksamheten och kan vara med och bidra till uppdragets utförande utifrån sin kompetens, vilket i sin tur ger en ökad kvalitet i verksamheten.

Kvalitativ måluppfyllelse

- A. Beskriv vilka aktiviteter verksamheten planerar att arbeta med under året för att säkerställa att medarbetare inom vård och omsorg har rätt kompetens på rätt plats för att skapa kvalitet i verksamheten. (Åtterrappport kvartal 1)
- B. Beskriv hur verksamheten arbetat med att säkerställa att medarbetare inom vård och omsorg har rätt kompetens på rätt plats för att skapa kvalitet i verksamheten. (Åtterrappport delår- och helår)

Indikatorer

Indikatorer	Mål	Källa	Period
1. Årsarbetad tid för timanställda	Minska	WebFOCUS	Delår, Helår
2. Antal timmar för timanställda	Minska	WebFOCUS	Delår, Helår
3. Timanställda, andel av totalt antal årsarbetare, procent	Minska	WebFOCUS	Delår, Helår
4. Personalomsättning, andel av tillsvidareanställda medarbetarna som slutat och ersatts med nya medarbetare.	Minska	WebFOCUS	Delår, Helår
5. Personalrörlighet, andel av medarbetarna som slutat som beror på egen uppsägning.	Minska	WebFOCUS	Delår, Helår
6. Personalrörlighet, andel nyanställda medarbetare med en tillsvidareanställning som slutat inom två år	Minska	WebFOCUS	Helår
7. Sjukfrånvaro totalt, procent	Minska	WebFOCUS	Delår, Helår
8. Sjukfrånvaro totalt, varav <15 dagar, procent	Minska	WebFOCUS	Delår, Helår
9. Sjukfrånvaro totalt, varav 15-60 dagar, procent	Minska	WebFOCUS	Delår, Helår

10. Sjukfrånvaro totalt, varav >60 dagar, procent	Minska	WebFOCUS	Delår, Helår
11. Antal personer på vård- och omsorgskontoret som har yrkestiteln undersköterska	Öka	WebFOCUS	Delår, Helår
12. Nyttjande medel av statsbidrag för äldreomsorgslyftet.	Öka	Ekonomi-systemet	Delår, Helår

Mål 6:

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska arbeta med modern teknik för att öka kvaliteten samt utvecklas för att kunna möta demografiska utmaningar.

För att möta den demografiska utmaningen behöver organisationen förutom att vara en attraktiv arbetsgivare hitta nya lösningar, förändra arbetssätt och använda ny teknologi. Utifrån verksamhetens mål, förändring av lagstiftning och ny evidens behöver arbetssätt, processer och arbetsmetoder kontinuerligt utvecklas. I det arbetet behöver medarbetarnas kunskaper och erfarenheter tas tillvara. Samtidigt behöver det inom hela verksamheten finnas gemensamma förhållningssätt för att säkerställa en likvärdig kvalitet. Av den anledningen är standardiserade arbetssätt en grundläggande del i verksamheten för att tillgänglig tid används på bästa sätt. Det är även ett stöd för medarbetare och chefer. Väl fungerande kommunikation ger tydlighet och samsyn om de mål som organisationen ska nå. En ändamålsenlig organisation visar på de förutsättningar som är nödvändiga för att organisationen ska kunna skapa värde för dem vi finns till för.

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter behöver bättre ta vara på digitaliseringens möjligheter för att öka kvaliteten i verksamheten. Ny teknik och digitalisering är inget mål i sig utan snarare ett verktyg som ska användas som stöd för att uppnå verksamhetens mål. Den ska underlätta, avlasta och stödja medarbetarna i deras arbete. En digital agenda ska etableras i verksamheten, och fokus är att vissa processer och arbetssätt ska kunna digitaliseras helt, eller delvis. Den ska också innefatta brukarnas möjligheter till ökad delaktighet.

Kvalitativ måluppfyllelse

- Beskriv hur vård- och omsorgskontoret planerar att arbeta med att utveckla verksamhetens förutsättningar för nya eller utvecklade digitala eller andra förändrade arbetssätt. (Återrapport kvartal 1)
- Återrapport hur vård- och omsorgskontoret har utvecklat verksamhetens förutsättningar för nya eller utvecklade digitala eller andra förändrade arbetssätt. (Återrapport delår- och helår)

Indikatorer

Indikatorer	Mål	Källa	Period
1. Antal kameror som används för digitala besök nattetid inom ordinärt boende	Öka	WebFOCUS	Delår, Helår

2. Antal beslut förenklad handläggning av trygghetslarm	Öka	WebFOCUS	Delår, Helår
---	-----	----------	-----------------

Mål 7:**Uppnå en ekonomi i balans genom effektivt resursutnyttjande och god ekonomistyrning.**

I kommunallagen och i lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning finns regleringar som syftar till att nå god ekonomisk hushållning i kommuner och regioner. Det gäller på såväl kort som lång sikt. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Ekonomi i balans är en grundläggande förutsättning för att kunna leverera verksamhet med god kvalitet. Alla verksamheter ska bedrivas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Det behövs därför kontinuerliga uppföljningar och jämförelser på olika nivåer med syfte att bedöma hur väl organisationen lever upp till detta. Genom att nyttja resurser på rätt sätt så ska organisationen kunna sänka nettokostnadsavvikelserna men samtidigt höja eller bibehålla kvaliteten.

Kvalitativ måluppfyllelse

- A. Beskriv vilka aktiviteter verksamheten planerar att arbeta med under året för att uppnå en ekonomi i balans genom effektivt resursutnyttjande och god ekonomistyrning. (Åtterrappport kvartal 1)
- B. Beskriv hur verksamheten arbetat för att uppnå en ekonomi i balans genom effektivt resursutnyttjande och god ekonomistyrning. (Åtterrappport delår- och helår)

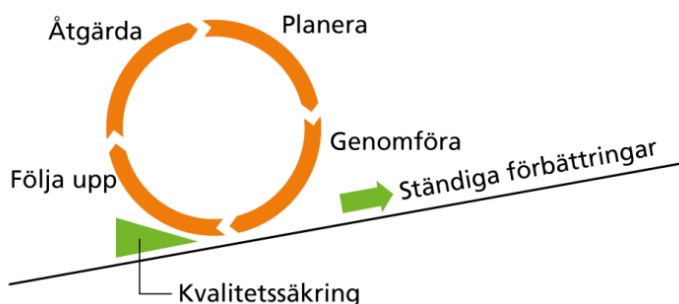
Indikatorer

Indikatorer	Mål	Källa	Period
1. Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, procent	Minska	Kolada	Helår
2. Nettokostnad LSS, procent	Minska	Kolada	Helår
3. Nettokostnad kronor/invånare	Minska	Kolada	Helår
4. Kringtid för hemtjänst LOV	Minska	WebFOCUS	Delår, Helår
5. Matsvinn inom tillagningsköken	Minska	Egen granskning	Delår, Helår
6. Matsvinn per ätande person inom särskilt boende för äldre	Minska	Egen granskning	Delår, Helår

Uppföljning

God kvalitet i stöd, vård och omsorg, uppnås när verksamheten uppfyller de krav och mål som gäller i författningar⁷, verksamhetens egna kvalitetsmål samt upplevelsen av kvalitet från de personer som använder nämndens tjänster. Kommunens kvalitetskriterier är tillgänglighet, inflytande, bemötande och kompetens som gäller för alla verksamheter.

Ett systematiskt kvalitetsarbete genomsyrar nämndens arbete och kan illustreras enligt följande

I arbetet med att definiera mål i uppdragsplanen fastställs vad som ska uppnås. Därefter genomförs verksamheten och följs upp efter fastställda kriterier för måluppfyllelse. Genom att måluppfyllelsen följs upp blir det tydligt vad som behöver åtgärdas. Åtgärderna förs sedan in i planeringsprocessen på nytt.

Vård- och omsorgsnämnden har ett ledningssystem för kvalitet "Ledning för kvalitet" för sin kommunala verksamhet som stöd för att systematiskt och fortlöpande utveckla, följa upp och säkra kvaliteten i verksamheten. Verksamheter som drivs i privat regi på nämndens uppdrag ska ha egna kvalitetsledningssystem.

Tidplan för uppföljning

Uppföljning och utvärdering är en viktig del i vård- och omsorgsnämndens kvalitetsarbete. Uppföljning av uppdragsplanen sker enligt följande:

Januari	Ny uppdragsplan börjar gälla
Februari	Slutrapportering av föregående års uppdragsplan
April	Återrapportering 1, kvartal 1, av uppdragsplanens mål
September	Återrapportering 2, delår, av uppdragsplanens mål
Oktober	Beslut om nästkommande års uppdragsplan

⁷ Författningar innebär lagar, förordningar och föreskrifter

Bilaga

- Punkter i det politiska programmet som nämnden är ansvarig för

Nr	Punkt	Hantering	Status
44	Införa en äldreombudsman	Nytt, finns inte med i dagsläget. Behöver klargöras om detta är en funktion som ska ligga inom vård- och omsorgskontoret eller om det är en funktion på kommunövergripande nivå.	<i>Ej påbörjad</i>
45	Höja kvalitén inom demensvården genom att exempelvis inrätta särskilda avdelningar för yngre demenssjuka.	Hanteras via mål 2 i uppdragsplanen samt i det beslutade uppdraget om att utreda boende för yngre personer med demenssjukdom (VON 2023/0854).	<i>Pågår</i>
46	Möjliggöra valfrihet inom mat (både inköp och tillagad mat).	Ej prioriterad som mål i årets uppdragsplan, men arbete kring denna punkt ska påbörjas under 2024.	<i>Ej påbörjad</i>
47	Utveckla LOV inom hemtjänst för att stärka den äldres valfrihet.	Hanteras via mål 4 i uppdragsplanen och genom projekt för att stärka valfrihet, trygghet och kostnadseffektivitet i vård och omsorg om äldre personer (VON 2023/0651).	<i>Pågår</i>
48	Ytterligare stärka valfriheten genom att LOV införs i nya delar av omsorgen, till exempel särskilda boenden.	Hanteras via mål 4 i uppdragsplanen och genom projekt för att stärka valfrihet, trygghet och kostnadseffektivitet i vård och omsorg om äldre personer (VON 2023/0651) samt genom uppdrag om att utreda förutsättningar för lagen om valfrihetssystem (LOV) i daglig verksamhet enligt LSS (VON 2023/1085).	<i>Pågår</i>
49	Arbeta med modern teknik för att öka kvalitén. <i>KS, VON</i>	Hanteras via mål 6 ”Vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska arbeta med modern teknik för att öka kvaliteten samt utvecklas för att kunna möta demografiska utmaningar” i uppdragsplanen och indikatorer för mål 6.	<i>Pågår</i>
50	Göra arbete inom vård och omsorg mer attraktivt genom att öka personalens inflytande över schemaläggning.	Hanteras via mål 6 ”Vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska arbeta med modern teknik för att öka kvaliteten samt utvecklas för att kunna möta demografiska utmaningar” i uppdragsplanen.	<i>Pågår</i>
52	Organisera hemtjänsten så att varje omsorgstagare har ett begränsat antal personal som de möter.	Hanteras via mål 2 ”Kvaliteten i verksamheten ska kontinuerligt utvecklas och förbättras” i uppdragsplanen och måluppfyllelse B och D, samt indikator 2.2.	<i>Pågår</i>
53	Införa språkkrav för omsorgspersonal.	Hanteras via mål 5 ”Kompetensförsörjningen till vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska svara mot verksamhetens behov” i uppdragsplanen och genom måluppfyllelse B och D.	<i>Pågår</i>
54	Utveckla ett arbete med äldre fältare tillsammans med civilsamhället.	Hanteras via mål 3 ”Vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska påbörja arbetet mot målbilden att alla invånare erbjuds en god, nära, jämlik och	<i>Pågår</i>

	<i>VON, KS, KFK</i>	samordnad hälso- och sjukvård, omsorg och socialtjänst som förebygger ohälsa och stärker hälsan” och måluppfyllelse B och D.	
73	Värna och utveckla stödet till familjer med barn som har en funktionsvariation med inriktning på avlastning och meningsfull fritid. <i>VON, UBN, KFN</i>	Punkten pågår vad gäller korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov (enligt 9 § 7 LSS) där vård- och omsorgsnämnden enligt reglementet har ansvar för myndighetsutövning och utbildningsnämnden för verkställande av beslut. Övrig punkt är inte prioriterad som mål i årets uppdragsplan, men det finns plan på att hantera punkten senast 2025.	<i>Pågår</i>
94	Se mer av lokal- och närproducerad mat i kommunens verksamheter. <i>KS, VON</i>	Arbete med att öka andel lokalproducerade varor pågår via upphandlingar.	<i>Pågår</i>